

Mária anyakirályné megcáfolta az Universulban megjelent nyilatkozatát

Bukarest október 17. Megállapítást nyert, hogy azok az állítólagos nyilatkozatok, amelyeket Mária királyné az Universulnak tett, apokrifek, mint ahogy a kormánykörök első perctől kezdve apokrifeknek tartották a nyilatkozatokat. A királyi ház minisztere ma a következő közleményt adta ki: — Öfelsége Mária királyné semmilyen intervjút

nem adott és távol áll attól a nyilatkozattól, amelyet egy reggeli lap a régens tanács kiegészítésére vonatkozólag közölt. Ami egyébként a Mária királynénak tett javaslatról szóló idézetet illeti, az egyetlen személyiség, akivel a királyné a kormány környezetéből beszélt, semmilyen javaslatot nem nyújtott át Mária királynénak.

A szegedi pincelakások legjobb exportörjei a klinikáknak

A Szövetkezeti Városi Balpárti gyűlése Somogyi telepen

(A Délmagyarország munkatársától.) A Somogyi-telepen csütörtökön este a Szövetkezeti Városi Balpárt jól sikerült gyűlést rendezett. Marosán Emil volt az első felszólaló, aki élesen bírálta a Külvárosi Pártot, amelynek egyik vezetője a szociáldemokraták budapesti irányítását emlegette. Feltette a kérdést, hogy a Külvárosi Pártot vajjon kik irányítják és kiknek a filléreiből. Válaszolt dr. Kormányos Benőnek is, mondván, hogy a háború előtt Battonyán volt képviselőjelölt és akkor Battonyának ígért egyeletet (viharos derűség), miket ígérhet most tehát Szegednek a szavazatokért mindenféle esdeklő belváros-külvárosi városatyajelölt.

Rámulatott arra, hogy ha a külvárosban valamit csinálnak a város, annak költségeivel a külvárosiakat terhelik meg, de ha a Belvárost építik, annak költségeit az egész lakos-

ságra kivetik.

A munkáslakásokról szólva kijelentette, hogy azok építését minden erővel siettetni kell, mert a mai pincelakások nem lehetnek exportörjei a klinikáknak.

Dr. Balassa István a mai kormányzati rendszert bírálta nemcsak törvényhatósági, hanem országos szempontból. A gazdasági krízis tetőfokát érte el. A kereskedők egymásután csukják be a boltokat. Ahol még van egy kis forgalom, minden bevétel elmegy a közterhekre, a rezsikre. Kitért azután a súlyos adóztatásokra, majd azt fejtette, hogy a dolgozó polgárság a dolgozó munkássággal azért szövetkezett, hogy a dolgozók érdekeit képviselhessék.

Felszólalt még Horváth József, akinek beszéde után a nagysikerű gyűlés véget ért.

Háromszázezer pengő földbérdeficit

Két év alatt 300.000 pengővel károsította meg a várost a földbérbuza

(A Délmagyarország munkatársától.) A jövő évi költségvetést, mint ismeretes, két-szer is letárgyalta a pénzügyi bizottság. Az első alkalommal a városi földek buzabérét huszonnégy és félpengős buzaárak alapján illesztette a költségvetésbe, amikor azonban sor került a költségvetés közgyűlési tárgyalására, a buzaárak három pengővel leestek és így mintegy százezer pengővel csökkent a város földbérbjövödelmi reménye. A pénzügyi bizottság ezért másodszor is összeült, százezer pengővel redukálta a buzabérek címén előírt jövedelmet és hogy a költségvetésben mutatkozó differenciát kiegyenlítse, száz-ezer pengőt faragott le az előírt kiadásokból. A közgyűlés azután a pénzügyi bizottság átdolgozott javaslata alapján fogadta el szinte vita nélkül a jövő évi költségvetést.

Most pedig az derült ki, hogy a buzaárak esése nemcsak a jövő évi költségvetés szempontjából érinti a város anyagi érdekeit, hanem súlyos veszteségeket okozott úgy a múlt évi, mint az idei költségvetési évben is. Azt mindenki tudja a városban, hogy a városi földek bérlői egyre nagyobb összegekkel maradnak adósai a városnak. A nyomorító gazdasági helyzet következtében nem teljesíthetik szerződéses kötelezettségeiket, a város a pörök százait indítja a hátralékos bérlők ellen, de azért a bérek igen nehezen folynak be a város pénztárába. Állítólag

lőbbszázezer pengőre rug már a föld-bérlőhátralék.

Azt azonban kevesen tudják, hogy ezeken a hatalmas hátralékokon kívül, amely — ha más nem is —, de megmaradva város számára jogos és pörölhető követelésnek, olyan hátralékok is vannak, amelyek sohasem folynak be, amelyekkel a bérlők nem tartoznak, de amelyek mégis súlyos hiánytételként szerepelnek majd a zárszámadásokban.

Ezek a hátralékok szintén a buzaárak esése következtében álltak elő és

végösszegeben meghaladják már a há-

romszázezer pengőt is, tehát éppen háromszor annyit, mint amennyit a pénzügyi bizottság lefaragott a város jövő évi költségvetéséből.

1927. év őszén, amikor összeállították a város 1928. évi költségvetését, a buza ára huszonkilenc pengő volt és a buzabérért kiadott földek jövedelmét a közgyűlés a huszonkilencpengős buzaárak alapján írta elő a költségvetésben. 1928. májusában, amikor esedékessé vált a földbérletek első részlete, a buzabér már csak huszont pengőt fizettek, novemberben pedig, a második földbérrészlet befizetésének idején már csak huszonkét pengőt. A költségvetés összeállításától a költségvetés végrehajtásának idejéig tehát éppen hét pengővel esett a buza ára, ami kerekén huszont százaléknak felelt meg. A buzabéres földek bérlőivel kötött szerződés szerint a bérlők a földbéreket a befizetés idejében jegyzett tőzsdei buzaárak alapján fizetik és így lényegesen kevesebb buzabért kapott a város 1928-ban, mint amennyire a költségvetésben számított.

Ugyanez a játék ismétlődött meg ebben az évben is, úgyhogy

a város pénztárába kerekén háromszázezer pengővel folyt be kevesebb, mint amennyire a költségvetés összeállítására alkalmával számítottak.

Mivel pedig sem 1928-ban, sem pedig ebben az évben nem faragták le a költségvetés kiadási tételeit, a háromszázezer pengő súlyos hiányként szerepel a város kasszájában.

— Más megoldás nincs — mondotta érdeklődésünkre a polgármester —, mint az, hogy

a háromszázezerpengős hiányt felosztjuk háromfelé és a jövő évtől kezdve minden évben egy-egy részletet be-íróle beleillesztünk a költségvetésbe,

ami bizony nagyon súlyos megterhelést jelent. Lehetséges, hogy valamennyi megtérül

ebből a nagy hiányból azokból a többletjövödelmekből, amelyeket a költségvetés bevételi tételénél elérünk ebben az évben, de ezek a többletjövödelmek egészen jelentéktelen összegek lesznek. A város pénzügyi helyzetén csak a véletlen segíthetne, ha a buzaárak a jövő évben, mondjuk harminc pengőre emelkednének. Erre azonban realisan még csak számítani sem lehet, mert a világ buzaárának a képe egészen mást mutat. Amikor híre jött, hogy Amerika buzabermése ebben az évben meg sem közelíti a tavalyi jó termést, már-már reménykedni kezdtünk. Kiderült azonban, hogy a komoly reménykedésnek nem lehet semmilyen alapja, mert Liverpoolban, Amerika legnagyobb buzaraktárában, az idén nem kevesebb, mint 1.600.000 métermázsza buza van főlhalmozva, egymillió mázsával több, mint amennyi a múlt évben volt. A gyöngébb amerikai termést tehát bőségesen pótolják ezek a hatalmas tartalékok, amelyek a múlt évi fölöslegből maradtak meg.

Megkérdeztük a polgármestertől, hogy miért tartja fenn a város ma is, a stabilizált pengőérték idejében a buzabérek rendszerét, amikor a tőzsde állandó hullámlása miatt ez a rendszer megfosztja a város költségvetését a stabilitástól.

— Ezeket a földeket abban az időben adta bérbe a város — mondotta a polgármester —, amikor kormányrendelet kötelezett bennünket a buzabérek rendszerének alkalmazására. Amíg az akkor kötött bérleti szerződések nem járnak le, ezt a rendszert nem változtathatjuk meg, nem változtathatjuk át a buzabéreket pengőbérekké, mert a szerződés megváltoztatásához a másik fél hozzájárulása is szükséges. Többszáz, vagy talán több ezer bérlőről van szó, mindegyikkel külön kellene tárgyalni, ami szinte lehetetlenné teszi a dolgot.

Lehetséges, hogy a polgármester aggodalma helytálló, de ezt még egyetlen kísérlet sem igazolja. A városnak meg kellene kísérelnie a buzabérszerződések megváltoztatását, mert hiszen nyilvánvaló, hogy a bérlők is szívesebben vállalnak olyan szerződést, amellyel mindig, minden tőzsdei árhullámlástól függetlenül, nyugodtan és biztosan kalkulálhatnak. Természetesen, ha a város még a kísérletet sem tartja szükségesnek, a jelenlegi lehetetlen és bizonytalan helyzet önmagától sohasem változik meg.

Ismét új királya van Afganisztánnak

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.) Petchavarból jelentik: Nadir khán Afganisztán királyává kiáltották. Ebben az esztendőben ez már a negyedik királyválasztás Afganisztánban. Habibullah csapatai rendetlenül vonulnak vissza. Egy kabuli jelentés szerint Habibullah állítólag megadta magát Nadir khánnak.

Bethlen a külügyi bizottságban nyilatkozik a Masaryk interjúkról és a revízióról

Budapest, október 17. A parlament külügyi bizottsága pénteken délelőtt tizenegy órakor ülést tart, amelyen mindenképp a Spanyolországgal, valamint a Bulgáriával kötött békéltető eljárás és választott bírósági szerződés becikkelyezéséről szóló javaslatot tárgyalják le és ezután kerül sor a bizottsági napirend legfontosabb pontjára, az aktuális külpolitikai kérdések megbeszélésére. Teljesen beavatott helyről szerzett értesülés szerint Bethlen miniszterelnök a kormány gazdasági programjának az egységes pártban történt ismertetése után holnap délelőtt a külügyi bizottságban részletesen fog nyilatkozni a külpolitika helyzetéről és az ezzel kapcsolatban fölmerült összes időszerű külpolitikai kérdésekről. Ki fog terjeszkedni Bethlen gróf a közvéleményben élénk érdeklődést keltett Masaryk-féle interjú ügyére is és ezzel kapcsolatban nyilatkozni fog a revíziós törekvésekről és kilátásokról.